

Je až neuvěřitelné, co musely výplatní stroje vydržet ve 20. století. Nejen vyplácet korespondenci (případně propagovat svého uživatele), ale i unést tíhu zásadních změn ve společnosti. Takže první světová, rozpad Rakouska - Uherska, vznik nových států, velká hospodářská krize, druhá světová, konfiskace různými režimy, znárodnění, opětná privatizace. Jedním ze strojů - hrdinů je výplatní stroj Francotyp s otisky FR 8h - 4m - 1k (2km), který patřil různým subjektům vyrábějícím smaltové zboží, ale též plechové a cínové zboží. V době války vojenskou výstroj jako přilby a čutory. Původně stroj vyplácel u firmy J. Ottahal a syn v Olomouci a poté v Brně různým subjektům, ale po roce 1945 jen s nápisem "BRNOSMALT". Vydržel různé tlaky politické, právní, hospodářské a vyplácel desítky let s tímto označením. Ale po pořádku., Nejprve se podíváme do historik.

1870 - Koncem roku zakládají v Brně Ignaz Gottlieb a Wilhelm Brauchbar firmu " Brněnská továrna na smaltové a plechové zboží Brauchbar a Gottlieb". Vyráběla především nádobí, ale i vojenskou výstroj.

1889 - Do firmy přistupuje další společník bratr Ignaze G. Rudolf Gottlieb. Mění se název na "Brněnská továrna na smaltové, železné a plechové zboží Bratří Gottliebové a Brauchbar". Vyvoz do všech zemí světa, zejména Anglie, Ruska, Číny a Ameriky.

1904 - Začala výroba polévaného zboží. Postavena malírna (zaměstnáno 24 malířů). Jedněmi ze zákazníků je rodina Rotschildů z New Yorku.

1926 - Výroba zastavena z důvodů nepříznivých poměrů, obnovena v roce 1927.

1930 - Obrat firmy 20 milionů Kčs.

1937 - V závodě pracuje 850 zaměstnanců.

1939 - Zahájeno jednání mezi vedením firmy s vedením firmy J. Ottahal a syn a.s. Olomouc. Téma: prodej firmy. Řádná smlouva neuzavřena. Bratři Gottliebové, kteří byli Židé, narychlo emigrovali do Anglie. Legalizace odkupu firmy se táhla.

1945 - Oskar Schinler je ve spojení s vedením fy. Ottahal a díky úsilí o zaměstnání Židů určených k likvidaci firmy v Brněnci zaměstnává 100 Židů a tím dochází k jejich záchraně.

1945 - Koncem roku národní správa firmy Ottahal a syn.

1946 - Firma znárodněna a včleněna do nově zřízeného národního podniku "Spojené smaltovny a závody na kovové zboží Praha".

1963 - Podnik zrušen - a bez likvidace převeden na národní podnik Sfinx, spojené smaltovny a závody na kovové zboží se sídlem v Českých Budějovicích".

1969 - Brněnský závod převeden do státní hospodářské organizace BRNOSMALT, n.p., Brno.

1982 - 1984 - Výroba nerezové zboží převedena do družstva Družspoj. v. d. se sídlem v Šumperku.

1998 - Výroba nerezového zboží ukončena.

2000 - NASTUPUJE SPOLEČNOST KOLIMAX - TRADIČNI VÝROBA POKRAČUJE.

A jak to bylo s výplatním strojem?

Firma Ottahal - pozdější jakoby "vlastník napůl" si zakoupil v roce 1931 výplatní stroj Francotyp u fy. B. Jarolímek, otisk FR 8h - 4m a používal jej až do likvidace po II. světové válce.

Pak stroj z OLOMOUCE PŘEŠEL DO BRNA A POUŽÍVALY JEJ RŮZNÉ SUBJEKTY.

Co známe je skutečnost, době, kdy se založil Brnosmalt (fungující od roku 1970 do ???, (snad 1990) jej používal BRNOSMALT, a to beze změn. Na obáčkách z roku 1970 je uveden podnik: "OMNIA, spojené strojírný a smaltovny, generální ředitelství Bratislava/Závod Sfinx Brno". TAKŽE NOVÁ REORGANIZACE A NOVÝ VLASTNÍK DO HRY?

Přehled otisků na celistvostech

J. OTTAHAL a syn a. s., Olomouc, rok 1931 (vyplácel zcela určitě až do konce II. světové války - poslední otisk v řadě byl úplný poněmčený otisk s odstraněným českým názvem pošty).

SFINX, spojené smaltovny n. p. Brno, otisk s datem 6. 12. 1852

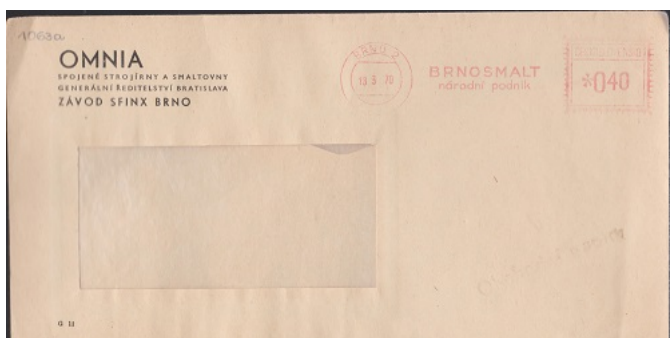
Mimořádně úspěšně provedený provedený otisk s esettickým vyzněním na dobu v 50. letech.

Otisk s datem 15. 1. 1969, do hry vstupuje BRNOSMALT

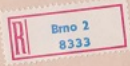

BRNOSMALT n. p., Brno, rok 1970

BRNOSMALT n. p., Brno - rok 1981

Doporučeně

BRNOSMALT
národní podnik

Úřad důchodového zabezpečení
v Praze 5
Křížová 25 - odbor 510

125 08 P r a h a